

РЕШЕНИЕ

№ 68

гр. Шумен, 13.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ШУМЕН в публично заседание на шестнадесети февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Азадухи Ов. Карагьозян

при участието на секретаря Силвия Й. Методиева
като разглежда докладваното от Азадухи Ов. Карагьозян Гражданско дело № 20223600100143 по описа за 2022 година

Обективно и субективно съединени искиове с правно основание чл.79 ал.1 от ЗЗД във вр. с чл.430 ал.1 и ал.2 от ТЗ.

Производството е образувано по депозирана искова молба от „КОЛЕКТ БГ“ / с предходно наименование „С.Г.Г./ ЕИК със седалище и адрес на управление гр. С.... представлявано от изпълнителният директор Ю.Б.Ц. срещу С. К. Д./Д./ с ЕГН ***** от гр.Ш... и И. Л. Д. от гр.Б... .

В исковата си молба ищецът „КОЛЕКТ БГ“ / с предходно наименование „С.Г.Г./ твърди ,че между „Юробанк България,, АД и ответниците С. К. Д. /Д./ и И. Л. Д. като съдлъжници бил сключен договор за потребителски кредит № HL34948 от 17.03.2008г. По силата на този договор на двамата съдлъжници била предоставена в заем сумата от 90 000лв. На 27.03.2020г. между „КОЛЕКТ БГ“ АД предходно наименование „ С.Г.Г./, БИК, и Търговска банка „Юробанк България“ АД, бил сключен договор за цесия, с нотариална заверка на подписите рег.№907/27.03.2020г. на нотариус В.К.-Т., рег. № 444 на Нотариалната камара с район на действие РС София, влязъл в законна сила, съгласно Протокол за приключване от 03.04.2020г., подписан между същите страните, с нотариална заверка на подписите рег.№964/03.04.2020г. на нотариус В.К.-Т., рег. № 444 на Нотариалната камара с район на действие РС София, по силата на който „Колект БГ”АД било придобило вземанията на банката срещу С. Д. /Д./ и И. Д. по Договор за банков кредит № HL34948 от 17.03.2008г. и сключените към него допълнително споразумение от 19.03.2009г., допълнително споразумение от 24.03.2010г., сключени между „Юробанк България“ АД/ в качеството на кредитор и С. К. Д. /Д./ ЕГН ***** и И. Л. Д. ЕГН ***** като съдлъжници . Към днешна датата вземанията на цесионера „КОЛЕКТ БГ“ АД ,по Договор за банков кредит № HL34948 от 17.03.2008г, ведно с всички изменения и

допълнения към същия, били в размер на 263 114,53лв, представляващи 140 398,26лв. главница, 117920,98лв. лихви за периода от датата на усвояване на кредита до 27.03.2020г и 2459,12лв. разноси. Цесията била съобщена на длъжника С. Д. /Д./ на 15.09.2020 год. На съдлъжника И. Л. Д. била съобщена на 16.02.2021 год. Кредитът бил обявен за предсрочно изискуем с писмо с обратна разписка до длъжника и съдлъжника от 16.02.2021 год. Ищецът счита, че бил изпълнил добросъвестно задължението си да уведоми длъжниците за цесията и за предсрочното прекратяване на договора, като били изпратили писма до тях на посочените в договора адреси. Уведомили втория длъжник на новия му адрес в гр. Благоевград. Доколкото длъжникът И. Л. Д. твърдял ,че не е бил в страната и не бил уведомен за извършената цесия и предсрочното прекратяване на договор за кредит, то ищецът твърди , че с подаването на жалби срещу заповедта за изпълнение той бил уведомен за двата факта и към днешна дата било на лице валидно уведомяване. Въпреки многократно проведените срещи с длъжницата С. К. същата не изпълнила задължението си по кредита. С оглед на това ищецът предприел действия по предсрочно прекратяване на договора. Уведомлението било получено от длъжниците . При сключването на договора за цесия била учредена като обезпечение по кредита договорна ипотека, с нот. Акт № 20 том 2 дело 1022/2008г на АВ Шумен, върху търговски обект магазин в гр. Ш.. с ид № 83510.668.65.11.3. В този нотариален акт изрично било отразено, че длъжниците дължали главница в размер на 90 000лв. Със заявление за издаване на заповед за незабавно изпълнение по реда на чл. 417 ГГЖ ищецът поискал от съда, по ч.гр.д. № 1395/21г на ШРС, да издаде изпълнителен лист против двамата съдлъжници, за част от дължимата главница, в размер на 80 000лв. Със заявление за издаване на заповед за незабавно изпълнение по реда на чл. 417 ГГП ищецът поискал от съда, по ч.гр.д. № 671/21г на ШРС, да издаде изпълнителен лист против двамата съдлъжници, за част от дължимата главница, в размер на 10 000лв. Съдът бил издал ИЛ и по двете дела и било образувано изп.д. № 64/21 г на ЧСИ Я.Б.. По това дело била извършена публична продажба на имота предмет на обезпечението и по сметката на ЧСИ постъпила сумата от 81000лв. Постановлението за възлагане на имота било влязло в сила. Към момента имало изготвен протокол за разпределение на сумите ,който бил обжалван и нямало произнасяне от страна на ШОС.С определение № 158 от 2.03.2022г по ч.гр.д. № 17/22г на ШОС била обезсилена издадената по ч.гр.д. № 1395/21г заповед за незабавно изпълнение по отношение на длъжника И. Д.. С определение № 331 по ч.гр.д. № 340/2021г на ШОС била обезсилена издадената по ч.гр.д. № 1395/2021г заповед за незабавно изпълнение по отношение на длъжника С. Д. /Д./. С определение № 880 от 29.07.2021г по ч.гр д. №671/2021г на ШРС била обезсилена и заповед за незабавно изпълнение издадена в полза на ищеца, срещу С. К. Д. /Д./ по същото дело, за сумата от 10 000лв. С определение № 206 от 21.03.2022г по в.ч.гр.д. № 64/22г на ШОС съдът обезсилил заповедта издадена по ч.гр.д. № 671 /21 г на ШРС ,против И. Л. Д..

С оглед на това за тях съществувал правен интерес да предявят осъдителен иск срещу двамата длъжници С. К. Д. /Д./ и И. Л. Д. . В настоящото производство предявявали частичен осъдителен иск за сумата от 80 000лв. ,представляваща част от цялото задължение в размер на 263 114,53лв. На 17.03.2008г. бил сключен договор за потребителски кредит №

HL34948 от 17.03.2008г. между „Юробанк България „АД / предишно наименование „Юробанк и еф джи България“ АД/ и С. К. Д. /Д./ и И. Л. Д. като съдлъжници . По силата на този договор на двамата съдлъжници била предоставена в заем сумата от 90 000лв./ чл. 1 от договора/ . Договорена била лихва в размер на сбора от базисния лихвен процент на банката по жилищни кредити плюс надбавка от 1,65 %. Към момента на сключване на договора, лихвата била договорена в размер на 4,5 % . / чл. 3 от договора. / При просрочие била договорена лихва за забава представляваща лихвата върху редовната главница плюс наказателна надбавка в размер на 10 пункта / чл. 3 ал. 3 от договора/. Срок за погасяване на кредита бил 300 месеца. Още 2009г длъжниците изпаднали в забава и не погасявали задълженията си в срок. Във връзка с това било подписано допълнително споразумение по договора за кредит от 19.03.2009г. и последващо допълнително споразумение от 24.03.2009г. От това второ допълнително споразумение било видно ,че към 24.03.2010 г размера на задължението бил в размер на 76346,68 швейцарски франка. Редовната главница по него била в размер на 74090,89 франка и просрочената главница била в размер на 292,86 франка. След тази дата длъжниците не погасявали задължението си редовно. С нарочно писмо, получено от С. Д. /Д./ на 3.03.2018г. и от И. Л. Д. на 14.05.2018г, банката уведомявала двамата длъжници ,че цялото задължение ,в размер на 128740,30 швейцарски франка и 569,70лв. било незабавно изискуемо и дължимо ,без да прекратява договора, като се позовавала на разпоредбата на чл. 18 ал. 1 от договора и чл. 60 ал. 2 ЗКИ.

На 27.03.2020г. между „КОЛЕКТ БГ“ АД /предходно наименование „ С.Г.Г.“/, ЕИК, и Търговска банка „Юробанк България“ АД бил сключен договор за цесия. Кредитът бил прекратен и обявен за предсрочно изискуем с писмо с обратна разписка до длъжника и съдлъжника от 16.02.2021 год. Към днешна дата задължението на ответниците било в размер на 267318.00 лева представляващи 140 398,26лв. главница, 117920,98лв. лихви за периода от 17.03.2008г до 16.02.2021г. и 2459,12лв. разноси, както и законна лихва върху главницата от 27.03.2020г до 1.04.2022г в размер на 78 лв.

Предвид гореизложеното, ищецът моли съдът да осъди двамата ответници солидарно да заплатят на ищеца сумата от 65 000лв. главница и 15 000лв. договорна лихва за периода от 17.03.2008г. до 16.02.2021г. по договор за кредит HL34948 от 17.03.2008г. сключен между С. К. Д. /Д./ и от И. Л. Д. като съдлъжници и цедиран на „Колект БГ“ АД по силата на договор за цесия от 27.03.2020г., представляваща част от цялото задължение в размер на 267318.00 лева представляващи 140 398,26лв. главница, 117920,98лв. лихви за периода от 17.03.2008г до 27.03.2020г. и 2459,12лв. разноси, както и законна лихва върху главницата от 27.03.2020г до 1.04.2022г в размер на 78 лв., ведно със законната лихва върху тази сума считано от датата на завеждане на иска до окончателното ѝ заплащане , като се присъдят и разноските по делото.

Двамата ответници С. К. Д. /Д./ и И. Л. Д. в срок са депозирали два отговора с почти идентично съдържание с който оспорват исковете като неоснователни и недоказани.

Ответниците не били уведомявани за извършените цесии:

1-ва - от „ЮРОБАНК И ЕФ ДЖИ БЪЛГАРИЯ“ АД към БЪЛГЕРИАН РИТЕЙЛ СЪРВИСИЗ АД;

2-ра- от „БЪЛГЕРИАН РИТЕЙЛ СЪРВИСИЗ“ АД към „ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ“ АД;

3-та от „ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ“ АД към „С.Г.Г.“ ЕАД /сега „КОЛЕКТ БГ“ АД, ЕИК:...../. Извършлите цесии включително и последната не били произвели действие по отношение на ответниците. Съгласно чл. 99, ал.3 от ЗЗД за да породи действие, цесията трябвало да бъде съобщена на длъжника. До този момент титуляр на задължението оставал цедента. По делото липсвали доказателства, че ответниците били надлежно уведомени за извършената цесия за прехвърлянето на вземанията към тях на нов кредитор - ищцовото дружество, поради което правата му да търси вземанията си от тях били непротивопоставими на длъжника, спрямо когото цесията имала действие от момента, в който прехвърлянето на вземанията бѐдело съобщено от предишния кредитор или от упълномощено от него лице. Заявлението в исковата молба, че същата била съобщена на длъжника С. Д. /Д./ на 15.09.2020 год. било невярно и недоказано. Ответниците заплащали до 20.04.2010 год. дължимите вноски по първоначално сключения договор за потребителски кредит HL34948 от 17.03.2008 год. След, което поради постоянно увеличаващата се вноски и икономически затруднения не успявали да погасят задълженията си. В така депозираната искова молба липсвала каквато и да е яснота как била формирана претендираната главница, падежирали и непадежирали вноски по размер, период и компоненти в съдържанието им. Между страните били възникнали облигационни отношения, свързани с договор за потребителски кредит по чл. 430 ТЗ. Ответниците имали качеството на потребители, по смисъла на §13, т.1 от Допълнителните разпоредби на Закона за защита на потребителите (в сила от 10.06.2006г. и действащ към датата на сключване на процесния договор за кредит), съгласно който потребители били физически лица, които придобивали стоки или ползвали услуги, непредназначени за извършване на търговска или професионална дейност. Като такива, същите се ползвали от закрилата, предоставена от ЗЗП, съответно за наличие на неравноправни клаузи в потребителските договори, когато били предмет на съдебен спор и съдът бил длъжен да следи служебно. Налице била неравноправност на клаузите от договора относно формирането на възнаградителната лихва и правомощието на банката едностранно да променя размера ѝ, наказателната лихва и поемането на валутния риск, както и за отражението на тази неравноправност върху валидността на договора за банков кредит. Ответниците правят възражение за нищожност на приложените допълнителни споразумения към договора с оглед преоформянето на кредитното задължение, чрез прибавяне към размера на редовната главница на просрочени задължения за лихви, върху които се начислява възнаградителна лихва, /така в Решение N№66 от 29. 07. 2019 г. по т. д. № 1504/2018 г., II т. о., решение № 30 от 20. 05. 2020 г. по т. д. № 739/2019 г., I т.о., решение N118 от 11. 12. 2020 г. по т. д. M 2278/2019 г., I т. о., решение N 132 от 13. 01. 2021 г. по т. д. № 2195/2019 I т. о. и решение N 60091 от 27. 09. 2021 г. на ВКС по т. д. № 1345/2019 г. II т. о., че уговорката в допълнителни споразумения към договор за банков кредит за прибавяне към размера на редовната главница на просрочени задължения за лихва представлява

анатоцизъм по см. на чл. 10, ал. 3 ЗЗД, който е допустим само между търговци на основание чл. 294, ал.1 ТЗ/.

Ответниците правят възражение за нищожност на основание чл. 143, т. 9. т. 10. т.11, т. 12. т. 14, т. 18 вр. чл. 146 ЗЗП на клаузите на чл. 1, ал. 1, чл. 3, ал. 1, ал. 3 и ал. 5, чл. 6, ал. 2 и ал. 3, чл. 7, ал. 2 и чл. 23 от договора за потребителски кредит, уреждащи начина на формиране на възнаградителната и наказателната лихви, падежа на погасителната вноска по кредита, когато същият съвпадне с неприсъствен ден, и отнасящи се до валутата на погасяване на кредита и поемането на валутния риск, като във връзка с последните са твърждали, че кредитът реално е предоставен в лева. В действителност от анализа на постигнатите между страните уговорки относно предмета на договора (чл. 1, ал.1, чл.2, ал.1 и ал.4), се налага извод, че кредитът реално бил отпуснат в лева, а не както се твърди от ищеца - в швейцарски франкове, като паричната единица на сметката (CHF) служела само за изчисленията и се ползвала виртуално. Размерът на договорения кредит като конкретна сума бил определен в чл.1 от Договора, единствено в лева - 90 000 лева /деветдесет хиляди лева/, а не в швейцарски франкове. Независимо, че в чл.2, ал.1 било предвидено, че кредитът се усвоявал в швейцарски франкове, достъп до тази сметка кредитополучателите нямали, тъй като същата била блокирана. Швейцарските франкове от блокираната сметка служебно се превалутирали от банката в лева преди усвояването им и реалното усвояване на кредита от потребителите ставало именно в лева. Видно от горните уговорки, паричен поток от кредитодателя към кредитополучателите в швейцарски франкове не бил налице, като швейцарският франк бил само "валута на сметката", а не "валута на плащането" към момента на усвояване на кредита. Действителното предоставяне и усвояване на кредита било в лева. В практиката на СЕС и на ВКС се поставял правният въпрос дали уговорката, с която се прехвърляли валутният риск само върху потребителя на кредитни услуги, била неравноправна. С Определение на СЕС от 22.02.2016 г. по дело C-119/17 (задължително за националните юрисдикции по арг. чл. 631. ал. 1 ГПК), по отправено преюдициално запитване по тълкуване на разпоредбите на чл. 3-5 от Директива 93/13. се давал отговор в следния смисъл: Членове 3-5 от Директива 93/13 трябва да се тълкуват в смисъл, че клауза в договор за потребителски кредит, вследствие на която целият риск от обменния курс се прехвърля върху кредитополучателя и която не е съставена прозрачно така, че кредитополучателят да бъде в състояние да прецени въз основа на ясни и разбираеми критерии икономическите последици от сключването на този договор, може да бъде разглеждана като неравноправна от националната юрисдикция при обсъждането на тази клауза, когато се установи, че въпреки изискването за добросъвестност, тази клауза създава значителна неравнопоставеност в ущърб на потребителя между произтичащите от договора права и задължения на страните. В това отношение задача на запитващата юрисдикция е да прецени, с оглед на всички обстоятелства по делото в главното производство, и отчитайки по-специално експертната компетентност и познанията на търговеца относно възможните колебания в обменните курсове и рисковете, свързани с вземането на кредит в чуждестранна валута, най-напред евентуалното неспазване на изискването за добросъвестност, а след това наличието на евентуална значителна неравнопоставеност по

смисъла на член 3. параграф 1 от Директива 93/13.

Ответниците правят и възражение, че договорът за цесия от 09. 04. 2008 г., по силата на който вземането по процесния договор за кредит било прехвърлено от банката на „Бългериън Ритейл С.“ АД, бил нищожен на основание чл. 26, ал. 2, предл. пето ЗЗД като абсолютно симулативен. Предвид извършените цесии спорното вземане било загубило характера си на такова по договор за банков кредит и ищецът не можел да претендира заплащането на исковата сума на основание договора от 17. 03. 2008 г. Възражението за привидност на договора поради липса на намерение у страните за обвързване с правните му последици било основано на следните фактически твърдения - след цесията банката продължила да води счетоводно прехвърленото вземане и да получава дължимите погасителни вноски по договора за кредит, цесионерът не го бил завеждал счетоводно, не бил откривал счетоводна сметка за осчетоводяване на бъдещи постъпления от реализация на ипотекирания за обезпечаване на задълженията на кредитополучателите недвижим имот, цесията не била вписана съобразно изискванията на чл. 17, ал. 1 ПВ вр. чл. 171 ЗЗД и била налице обратна цесия на вземането.

Ответниците възражават и че е настъпила погасителната давност за претендираната сума от 65 000 лева главница и 15 000 лева договорна лихва за периода от 17.03.2008 год. до 16.02.2021 год.

Молят да им бъдат присъдени и направените съдебно деловодни разноски, включително и адвокатско възнаграждение за един адвокат съгласно Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

От събраните по делото доказателства и от становищата на страните, преценени по отделно и в съвкупност, се установи следното от фактическа и правна страна: Видно от договор за потребителски кредит № HL34948 от 17.03.2008г. същият бил сключен между „Юробанк и еф джи България“ АД гр.София и двамата ответници С. К. Д. /Д./ и И. Л. Д. като съдлъжници и по силата на който банката е предоставила на ответниците потребителски кредит за текущи нужди в швейцарски франкове, в размер на равностойността в швейцарски франкове на 90 000.00 лева по курс „купува“ на швейцарския франк към лева на банката в деня на усвояване на кредита – чл.1, ал.1 от договора.

При служебно извършена справка в Търговския регистър, предвид чл.23, ал. 6 от ЗТРРЮЛНЦ, съдът установи, че на 11.01.2013 г. е вписана промяна като наименованието на банката се променя от „Юробанк и еф джи България“ АД на „Юробанк България“ АД. След извършена служебна справка от съда в НБД“Население“ се констатира ,че ответницата е с имената С. К. Д..

Кредитът се усвоявал по блокирана сметка в швейцарски франкове на С. К. Д./Д./ , като усвоеният кредит се превалутирал служебно от банката в лева по нейния търговски курс „купува“ в деня на усвояването – чл.2, ал.1 и ал.4 от договора. Дължимата от кредитополучателя годишна лихва за предоставения кредит била в размер на базовия лихвен

процент (БЛП) на банката за жилищни кредити в швейцарски франкове, валиден за съответния период на начисляване на лихвата плюс договорна надбавка от 1.65 пункта. В момента на сключване на договора БЛП на банката бил 4.5% - чл.3, ал.1 от договора. Т.е. дължимата лихва е 6.15%. При просрочие на дължимите погасителни вноски, както и при предсрочна изискуемост на кредита дължимата лихва се увеличавала с наказателна надбавка от 10 пункта – чл.3, ал.3 от договора. Кредитополучателят заплащал на банката еднократно такса за управление в размер на 1.5% върху размера на разрешения кредит; в началото на всяка следваща година, считано от открИ.е на заемната сметка по кредита годишна такса за управление в размер на 0.3% върху размера на непогасената главница към същата дата и еднократно дължима при подаване на документите за кредит административна такса в размер на 40.00 лв. – чл.4 от договора. Крайният срок за погасяване на кредита, включително дължимите лихви бил 300 месеца, считано от датата на усвояване на кредита – чл.5, ал.1 от договора. Кредитополучателят погасявал кредита на месечни вноски, включващи главница и лихва с размер на всяка вноски, съгласно погасителен план, който бил неразделна част от договора. Погасяването на кредита се извършвало във валутата, в която същият е разрешен и усвоен – швейцарски франкове – чл.6, ал.1 и ал.2 от договора. Кредитът бил обезпечен, чрез учредена от кредитополучателя договорна ипотека върху недвижимия имот, подробно описан в чл.1, ал.1 от договора - чл.13, ал.1 от договора. При непогасяване, на която и да е вноски по кредита, както и при неизпълнение от кредитополучателя, на което и да е задължение по кредитния договор, банката можела да направи кредита изцяло или частично предсрочно изискуем – чл. 18, ал.1 от договора. В чл.18, ал.2 от кредитния договор било уговорено, че при неиздължаване на три последователни месечни вноски, целият остатък от кредита се превръщал в предсрочно и изцяло изискуем.

В чл.22 от договора, кредитополучателят изрично бил декларирали, че е запознат и съгласен с обстоятелството, че промяната на обявления от банката курс купува и/или продавана швейцарския франк към български лев, както и превалутирането по чл.20 от договора, може да има за последица, включително в случаите по чл.6, ал.2, повишаване на размера на дължимите погасителни вноски по кредита, изразени в лева, като напълно приема да носи за своя сметка риска от такива промени и повишаване, както и че е съгласен да поеме всички вреди (включително и пропуснати ползи), произтичащи от промяната на валутните курсове и новите лихви, приложими по превалутирания кредит. Кредитополучателят е декларирал, че е изцяло запознат и разбира икономическия смисъл и правните последици на разпоредбите на чл.6, ал.2 и чл. чл.20-22 от този договор, както и че е съгласен с настъпването им. Страните по кредитния договор са се съгласили, че във всеки един момент от действието му, банката има право да прехвърли едностранно вземанията си, произтичащи от договора на дружества и институции от групата на Eurobank EFG Group, включително на “Бългериън ритейл сървисиз” АД или на други финансови и нефинансови институции или дружества, включително такива, чиято дейност включва секюритизация. Кредитополучателят се е съгласил и задължил в случай на прехвър- лане на вземанията по кредитния договор на “Бългериън ритейл сървисиз” АД и при постигане на договореност между това търговско дружество и банката да продължи да погасява задълженията си по

кредитната сметка в нея, а тя да превежда погасителните вноски по сметка на „Български ритейл сървисиз“ АД, като дължимите такси за превода не са за сметка на кредитополучателя – чл.27, ал.1 и ал.2 от договора. Страните по кредитния договор са подписали и приложение № 1 към него, като съгласно т.1 от приложението датата на усвояване на кредита е 20.08.2008 г. Към тази дата приложимия курс „купува“ за швейцарски франк на банката към лева е 1.2284, като определения съобразно този курс размер на предоставения и усвоен от ответника кредитен лимит в швейцарски франкове по чл.1 от договора е 73 267. 00 шв. фр.

Между страните не е спорно, че на 9.04.2008г. между „Юробанк и еф джи България“ АД гр.София и „Български ритейл сървисиз“ АД е сключен договор за прехвърляне на вземания по договори за кредит, с който банката е прехвърлила на третото лице всички свои вземания по договор за потребителски кредит № HL34948 от 17.03.2008г., както и че на 27.11.2011г. „Български ритейл сървисиз“ АД прехвърля на „Юробанк и еф джи България“ АД гр.София с договор за прехвърляне на вземания по договори за кредит, с който всички свои вземания по договор за потребителски кредит № HL34948 от 17.03.2008г., и сключените към него допълнителни споразумения, заедно с всички обезпечения и други принадлежности.

След сключване на цесията, между третото лице „Български ритейл сървисиз“ АД и ответниците са сключени две допълнителни споразумения. С първото от 19.03.2009 поради временни затруднения се уговаря облекчен ред за погасяване на вземанията на кредитора по кредитния договор. Споразумението предвижда клауза (чл.IV), предвиждаща преоформяне на просрочени задължения в главница, ведно с добавяне към главницата на просрочената лихва към датата на подписването му. Облекченото погасяване на кредита е за срок от девет месеца, погасяването на задължението се осъществява на равни месечни погасителни вноски, съобразно двустранно подписан погасителен план, представляващ неразделна част от договора. Действието на споразумението е прекратено с подписаното от страните допълнително споразумение от 24.03.2010 г. Споразумението предвижда клауза (чл.III), предвиждаща преоформяне на просрочени задължения в главница, ведно с добавяне към главницата на просрочената лихва към датата на подписването му. По делото няма представени доказателства от които да се установи, че банката в качеството си на цедент е уведомила ответниците за договора за цесия от 9.04.2008 г., след неговото сключване, но предвид сключените между третото лице цесионер и ответниците споразумения, съдът приема, че те са били надлежно уведомени, съгл. чл.99, ал.3 от ЗЗД.

С уведомление от „Юробанк България“ АД връчено лично на ответницата С. К. Д. на 3.05.2018г. тя е била уведомена за двете цесии, както и че поради непогасяване на дължимите вноски по кредита е в забава относно погасяването на кредита и банката обявява цялото задължение по същия за незабавно изискуемо и дължимо, считано от датата на получаване на уведомлението. Видно от договор за потребителски кредит № HL34948 от 17.03.2008г., при сключването му ответницата С. К. Д. /Д./ е действала като пълномощник на ответника И. Д. и получавайки уведомлението в качеството ѝ на пълномощник на

ответника по договора следва да се приеме ,че той също е бил надлежно уведомен за съдържанието на това уведомление относно извършените две цесии и че банката обявява цялото задължение по същия за незабавно изискуемо и дължимо, считано от датата на получаване на уведомлението Липсват твърдения от ответниците , нито са представени доказателства по делото И. Д. да е оттеглил това упълномощаване по договора.

От заключението на вещото лице по назначената ССЕ ,възприето от съда и неоспорено от страните се установява ,че от банково извлечение от б.сметка IBAN BG70BPBI79421368695501 /в шв.франка/ при Юробанк България АД с титуляр С. К. на 20.03.2008г. е усвоен кредит в размер на 73 267 шв.франка/90 000лв./. По документи от „Юробанк България“АД за погасяване на кредита са постъпили общо 8595 шв.франка/11282,25лв./. Съобразно договореностите по Договор за потребителски кредит №HL34948/17.03.2008г. и сключените Допълнителни споразумения към договора за кредит и счетоводни данни от „Юробанк България“АД размерът на задължението по процесния кредит към датата на ИМ е общо 142 446,59шв.франка и 802,50лв., от които: главница-76 419,81 шв.фр.,лихви-50 377,00 шв.фр.,мораторна лихва -13 384,65 шв.фр.,такси - 1 994,76 шв.фр.,застраховки -270,37 шв.фр.,нотариални такси- 802,50лв. Размерът на задължението по договор за потребителски кредит №HL34948/17.03.2008г., изчислен съобразно първоначалния договор без приложение на изменение размера на лихвата и сключените допълнителни споразумения към договора за кредит към датата на ИМ-08.04.2022г. се определя на общо 146 601,54 шв.франка и 802,50лв., от които: главница-71 549,00шв.фр., договорни лихви-56 659,49 шв.фр., законна лихва -14 727,17 шв.фр./за период от 27.03.2020г. до дата на ИМ-08.04.2022г. върху главницата/ , такси-2119,74,шв.фр. застраховки- 1546,14 шв.фр., нотариални такси-802,50лв. Ищецът е променял първоначално уговореният размер на възнаградителна лихва ,както е посочило вещото лице в експертизата . Размерът на задължението по договор за потребителски кредит №HL34948/17.03.2008г., изчислен съобразно първоначалния договор без приложение на изменение размера на лихвата и сключените допълнителни споразумения към договора за кредит към датата на ИМ-08.04.2022г. при курс за швейцарски франк, посочен в приложение №1 към договора за кредит от 17.03.2008г./1,2284 лв. за шв.фр./ се определя на общо 146 601,54 шв.франка и 802,50лв./общо 180 887,83лв., от които -главница - 71549,00шв.фр./87890,79лв., договорни лихви-56 659,49 шв.фр./69 600,52лв.- законна лихва - 14 727,17 шв.фр./18 090,85лв.-такси- 2 119,74 шв.фр./2603,89лв.-застраховки - 1 546,14 шв.фр./1 899,28лв.-нотариални такси- 802,50лв. Без да се имат предвид погасителни планове и приложения № 1 и №2 не може да бъде изчислен размер на задължение по договор за кредит. Предвид внесените от кредитополучателите суми за погасяване на кредита-11282,25лв. и курса на банката за курс „купува“ към дата на сключване на Договор за потребителски кредит HL 34948 от 17.03.2008г.- 1,2284 лв. за шв.фр. се изчислява, че внесената сума се равнява на 9184,51шв.фр. Размерът на главницата по вноски по Договор за потребителски кредит HL 34948 от 17.03.2008г., в случай че се дължи чистата стойност на кредита-само главница без договорна лихва и такси по кредита, като се вземат предвид плащанията, сторени от кредитополучателите, изчислени по курс „купува“ на банката към

датата на усвояване на кредита и същите, разпределени само за погасяване на главницата е общо 64 082,49шв.фр., от които: усвоени-73 267,00шв.фр., погасени- 9 184,51шв.фр. Размерът на главницата и договорната лихва/в първоначално уговорения размер в чл.3, ал.1/ по на Договор за потребителски кредит HL 34948 от 17.03.2008г. като се вземат предвид плащанията, сторени от кредитополучателите, изчислени по курс „купува“ на банката към датата на усвояване на кредита за периода от 17.03.2008г. до 16.02.2021г. се определя на общо 112 555,52 шв.фр., от които: главница 71 165.18 шв.фр./ усвоена главница 73267 шв.фр. - 2 101.82шв.ф. , договорна лихва 41390.34шв.фр./ договорна лихва до 16.02.2021г. - 48 473.03лв. – погасени 7082.69шв.фр./.

В хода на процеса не са представени доказателства за извършени плащания за погасяване на кредита от датата на подаване на исковата молба до датата на изготвяне на експертизата.

При така установената фактическа обстановка, съдът достига до следните правни изводи: Ищецът е предявил срещу двамата ответници обективно и субективно съединени искове с правно основание чл.79 ал.1 от ЗЗД във вр. с чл.430 ал.1 и ал.2 от ТЗ.

Съобразно правилата за разпределение на доказателствената тежест /чл.154, ал.1 от ГПК/, ищецът следва да установи при условията на пълно главно доказване следните правопораждащи факти, а именно: че спорното главно право е възникнало, в случая това са обстоятелствата, свързани със съществуването на облигационно правоотношение между дружеството-кредитор и ответника, настъпване изискуемостта на паричното задължение на последния, изпълнение на задължението на кредитора по конкретния договор за кредит, прехвърляне на вземането на ответника чрез договор за цесия на ищцовото дружество, съобщаване на цесията на длъжника от първоначалния кредитор. Ответната страна следва да установи факта на заплащане на дължимите суми по договора, съответно наличието на предпоставки за изтекла давност за вземанията ѝ, с оглед депозираното възражение .

Налице е валидно сключен договор за банков кредит HL 34948 от 17.03.2008г между ищеца и ответника, в предвидената от закона форма (чл.430, ал.3 от ТЗ), съдържащ съществените елементи за този вид договор, регламентирани с разпоредбата на чл.430, ал.1 от ТЗ. Вследствие на сключения договор между страните възниква облигационно отношение, по силата на което ищецът е поел задължението да предостави на ответниците парична сума в размер на равностойността в швейцарски франкове на 90 000.00 лева, а ответниците се задължават да ползват сумата и да я върнат съобразно уговореното – чл.430, ал.1 от ТЗ.

Ищецът е изпълнил задължението си по договора за предоставяне на кредита, като в момента на усвояването на кредита 20.03.2008 г. равностойността на 90 000.00 лв. е 73267 шв. фр. по курс „купува“ за швейцарския франк на банката, уговорен в приложение № 1 към договора. Но ответниците не са изпълнили задължението си да връщат кредита, съгласно уговореното в кредитния договор, което обстоятелство те не оспорват. С оглед на това за ищеца е възникнало правото да обяви кредита за предсрочно изискуем съгл. чл.18 от

кредитния договор и той го е упражнил, посредством изпратената до ответниците уведомление, получено от С. К. на 3.05.2018г., лично и в качеството ѝ на пълномощник на И. Д.. Принципното разрешение, залегнало в мотивите на т.18 на ТР №4/2013 г. на ОСГТК, е че предсрочната изискуемост проявява своето действие от момента в който длъжника е получил волеизявлението на кредитора, ако към този момент са настъпили обективните факти, обуславящи настъпването ѝ, които факти са налице в настоящият случай.

Относно оспорването на ответниците, че кредитът не е предоставен в швейцарски франкове, а в български лева. Основното задължение на ответника в качеството му на кредитополучател е да върне предоставената му от банката парична сума. Налице е едно парично задължение. Една от основните функции на парите, е че те в качеството си на платежно средство са изразител и мерило на стойността. Следователно паричното задължение е дълг на стойност. За него от значение са не валутата в която е уговорено и самите банкноти като парични знаци, а стойността, която те изразяват. С оглед на това за кредитора от съществено значение е да получи стойността, така както е уговорено в договора. В конкретния случай страните в процесния договор са постигнали съгласие измерител на стойността на предоставения кредит и на паричното задължение да бъде швейцарския франк. Това съгласие е обективизирано в чл.1, ал.1 и чл.6, ал.2 от кредитния договор. С отмяната на чл.10, ал.1 от ЗЗД отпада забраната паричните задължения на територията на страната да се уговарят във валута различна от българската. Страните по кредитния договор са свободни да преценят при неговото сключване избора на валута с цел оптимизиране на изгодите им от сделката. Начина по който се усвоява кредита не изменя изрично постигнатата между страните уговорка кредитът да бъде отпуснат в швейцарски франкове (чл.1, ал. 1 от договора) и да бъде върнат в швейцарски франкове (чл.6, ал.2 от договора). В смисъл на гореизложеното е постановеното по реда на чл.290 от ГПК Решение № 136 от 20.10.2020 г. по т.д. № 1467/2019 г. на ВКС, ТК, II т.о. В решението дословно е казано, че „В хипотезата на банков кредит, по който цялата сума фактически е предоставена на разположение на кредитополучателя в резервната валута на страната (евро), а не в чуждестранната валута (швейцарски франкове), уговорена в кредитния договор, кредитът е остойностен в чуждестранна валута и задължението за погасяване е посочено в договора в същата чуждестранна валута, договорът не се счита сключен в резервната валута на страната (евро) и връщането на кредита се дължи в чуждестранната валута (швейцарски франкове)“. В същият смисъл е и Решение № 168 от 29.01.2021 г. по т.д. № 2184/2019 г. на ВКС, ТК, II т.о., както и посочената в двете решения практика на ВСК, формирана по реда на чл.290 от ГПК. Следва да се посочи, че ВКС се позовава и на задължителната практика на СЕС, включително и на т.20 от определението от 22.02.2018 г. по дело С-119/17 на СЕС, в което е изразено становище, че кредитът следва да се погасява в чуждестранната валута, независимо, че е предоставен в националното платежно средство и въпреки че договорът предвижда преобразуване на налични по банковата сметка на кредитополучателя ликвидни средства в националното платежно средство във валутата на кредита с цел осигуряване на плащането на месечните вноски.

Ответниците са физически лица, които при сключване на договора не са действали в рамките на своята професионална и търговска дейност. С оглед на това те са потребители по смисъла на § 13, т.1 от ДР на ЗЗП. Ищецът е търговец по смисъла на §13, т.2 от ДР на ЗЗП. Съгласно чл.143, ал.1 от ЗЗП неравноправна клауза в договор, сключен с потребител, е всяка уговорка в негова вреда, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца и потребителя. Неравноправна е клаузата, която не позволява на потребителя да прецени икономическите последици от сключването на договора – чл.143, ал.2, т.19 от ЗЗП. Съгласно чл.146, ал.1 от ЗЗП, включените в потребителските договори неравноправни клаузи са нищожни, освен ако са уговорени индивидуално. Следователно за да бъде нищожна конкретната клауза е необходимо тя да е неравноправна и да не е уговорена индивидуално, т.е. да е изготвена предварително и потребителят да не е имал възможност да влияе върху съдържанието ѝ. Тежестта да докаже, че определено условие е индивидуално уговорено пада върху търговеца – чл. 146, ал.4 от ЗЗП. Също така не следва да е налице и някое от изключенията от забраните по чл. 143, т.11 и т.13 от ЗЗП, предвидени в чл.144 от ЗЗП относно доставката на финансови услуги, каквато е и тази предоставена с процесния договор, предвид § 13, т.12 от ДР на ЗЗП.

Съгласно чл.3, ал.1 от договора, за предоставения от банката кредит, ответниците дължат годишна лихва в размер БЛП ,който е 4.5% плюс надбавка от 1.65 пункта, като към момента на сключването на договора размера на годишната лихва е 6.15%. С тази клауза е определен размерът на годишната лихва за усвоения кредит, като този размер е ясно посочен . С клаузата е уговорена цената, която ответниците следва да заплатят за предоставения им от банката кредит, предвид разпоредбата на чл.430, ал.2 от ТЗ. Следователно клаузата съдържа конкретизирано по размер задължение на длъжниците и доколкото касае основния предмет на договора – възнаградителната лихва по договора за кредит, и е формулирана по ясен и разбираем начин съгласно изискването на чл. 145, ал. 2 от ЗЗП, тя не следва да се преценява като неравноправна. В чл.3, ал.3 от договора е уговорено заплащането на наказателна лихва в размер на сбора от възнаградителната лихва плюс надбавка от десет пункта, Т.е. налице е договорно предвидена санкция, при неизпълнение от страна на ответниците на основното им парично задължение по кредитния договор. И в този случай текстът е пределно ясен и разбираем, размерът на наказателната лихва е конкретно определен и не е налице основание да се приема клаузата за неравноправна. Наказателната лихва е по висока от размер на законната лихва по чл.86, ал.1 от ЗЗД. Но това не е основание за редуцирането ѝ поради прекомерност. Разпоредбата на чл.86, ал.1 от ЗЗД има диспозитивен характер, тъй като е създадена в интерес на страните и те могат да уговорят друго.

В чл. 3, ал.5 от договора е предвидено, че действащия БЛП на банката за швейцарски франкове не подлежи на договаряне и промените в него стават незабавно задължителни за страните. Банката уведомява кредитополучателите за новия размер на БЛП за швейцарски франкове и датата, от която той е в сила чрез обявяване на видно място в банковите салони.

Договорените с кредитния договор надбавки не се променят. Договорната клауза урежда изменението на размера на възнаградителната лихва, дължима от ответника за предоставения му кредит, уговорена в чл.3, ал. 1 от договора, като в момента на сключването, уговорения между страните БЛП е в размер на 6.15%. Възможността банката да уговори промяна на лихвения процент по конкретен кредит е предвидена в чл.58, ал.1, т.2 от ЗКИ. Разпоредбата е съобразена с обстоятелството, че обикновено банковият кредит е с дълъг срок на погасяване и последващи промени в икономическите условия, включително и протичащите инфлационни процеси могат в дългосрочна перспектива, да доведат до положение банката да е поставена в неизгодно положение, ако е уговорена фиксирана лихва, неподлежаща на изменение. Целта на разпоредбата е да избегнат на неблагоприятните последици при дългосрочното кредитиране. Но същевременно за да се гарантира равнопоставеността на субектите в гражданския оборот, с чл.58, ал.2 от ЗКИ е въведено изискването за изрично и изчерпателно определяне на разходите с договора за кредит. Т. е. те трябва да бъдат посочени в самия текст на договора, а не чрез препращане към други банкови документи, тарифа или общи условия. С процесния договор не са уговорени правилата за определяне на съответния БЛП. Видно от заключението по ССЕ, банката е приела Методология за определяне на БЛП. Но банката е тази, която чрез своя орган Комитетът за управление на активите и пасивите, съобразно интереса си избира критериите и показателите, по които ще направи промяната в БЛП. За потребителя, неразполагащ със специални знания те са неясни и не могат да му помогнат да формира представа как ще рефлектират върху паричните му задължения, произтичащи от кредитния договор. С оглед на това клаузата е неравнопоставена съгл. чл. 143, т.11 и т.13 от ЗЗП. Тя е във вреда на потребителя, тъй като дава възможност за едностранно изменение на договора и увеличаване на цената (възнаградителната лихва) от страна на банката, въз основа на икономически критерии и предпоставки, които са неясни за кредитополучателя и води до неравновесие в негов ущърб, тъй като престациите на страните са в зависимост от изменение в договора, направено само от едната страна.

В хода на процеса не са събрани доказателства клаузата да е уговорена индивидуално. Представените с допълнителната искова молба документи, не дават основание да се приеме, че е налице индивидуално договаряне по отношение на чл.3, ал.5 от договора.

В случая не е налице изключението, предвидено в чл.144, ал.3, т.1 от ЗЗП. Съгласно този текст разпоредбите на чл.143, т.7, 11 и 13 от ЗЗП не се прилагат по отношение на сделките с ценни книжа, финансови инструменти и други стоки или услуги, чиято цена е свързана с колебанията/измененията на борсовия курс или индекс, или с размера на лихвения процент на финансовия пазар, които са извън контрола на търговеца или доставчика на финансови услуги. Финансовите инструменти по смисъла на чл.4 от Закона за пазарите на финансови инструменти са сделки свързани с прехвърлими ценни книжа, инструменти на паричния пазар, дялове на предприятия за колективно инвестиране, опции, фючърси, суапи, форуърдни лихвени споразумения и всякакви други деривативни договори свързани с ценни книжа, с валути с лихвени проценти или с доходност, с квоти за емисии

или с други деривативни инструменти, финансови индекси или финансови показатели, за които може да бъде извършен сетълмент с физическа доставка или паричен сетълмент. Към чл.4 от ЗПФИ, препраща и разпоредбата на § 1, т.2 от ДР от Закона за публично предлагане на ценни книжа. Предметът на кредитния договор е предаване на определена парична сума с ясно определена в договора цел, като неговата цена е уговорената между страните възнаградителна лихва – чл.430, ал.1 от ТЗ. При съпоставката на договора за кредит, в качеството му на основен вид банкова сделка, с изброените в чл.4 от ЗПФИ, сделки показва, че той не е сделка с финансови инструменти. В този смисъл Решение № 95 от 13.09.2016 г. по т.д. № 240/2015 г. на ВКС, II т.о. и Решение № 384 от 29.03.2019 г. по т. д. № 2520/2016 г. на ВКС, I т. о.

Предвид гореизложеното клаузата на чл.3, ал.5 от договора е нищожна, не поражда действие и необвързва ответниците.

Клаузите на чл.6, ал.2 и чл.22 от кредитния договор се отнасят до превалутирането на предоставения кредит. С чл.22, ал.1 от договора ответниците се съгласяват с обстоятелството, че промяната на обявления от банката курс купува и/ или продава на швейцарския франк към българския лев или евро, както и прева лутирането по чл.20 от договора, може да има за последица, включително в случаите на чл.6, ал.2 повишаване размера на дължимите погасителни вноски по кредита изразени в лева/евро, като напълно приемат да носят за своя сметка риска от такива промени и повишаване, както и че са съгласни да поемат всички вреди (включително и пропуснати ползи), произтичащи от промяната на валутните курсове и новите лихви, преложими по превалутирания кредит. В ал.2 от клаузата ответниците декларират, че са изцяло запознати и разбират икономическия смисъл и правните последици на разпоредбите на чл.6, ал.2 и чл.20-22 от този договор, както и че са съгласни с настъпването им.

С кредитния договор е предоставен кредит в швейцарски франкове в размер на равностойността в швейцарски франкове на 90 000 лв. – чл.1, ал.1 от договора. Независимо, че кредита се усвоява в швейцарски франкове, банковата сметка е бло- кирана и ответникът реално няма достъп до нея – чл.2, ал.1 от договора. Швейцарските франкове по блокираната сметка служебно се превалутират от банката по търговския й курс „купува“ в лева преди усвояването им – чл.2, ал.4 от договора. Т. е. действителното усвояване на кредита е в лева. Кредитът е дългосрочен, като срокът за погасяването му е 25 години – чл.5, ал.1 от договора. Следва да се съобрази и обстоятелството, че левът няма фиксиран курс спрямо швейцарския франк . Преценена във връзка с посочените текстове, клаузата на чл.22, ал.1 не е ясна и разбираема за ответника. Лаконичният текст за евентуално повишаване размера на погасителната вноски, вследствие промяна на обявления от банката курс купува/продава на швейцарския франк не може да се приеме за пълно и достатъчно информиране на потребителя, неразполагащ със специални знания и опит, за да може да прецени реално ползите и рисковете от промените във валутния курс, рефлектиращи върху паричните му задължения по кредитния договор. От друга страна банката, с оглед спецификата на извършваната от нея търговска дейност, има професионалния ресурс и информацията,

даващи ѝ възможност да прогнозира промените на валутния курс в дългосрочна перспектива. Независимо от това на кредитополучателите, които са по-слабата страна в правоотношението не е предоставена информация при сключването на договора относно промените във валутния курс на швейцарския франк спрямо лева в срока на погасяване на кредита, като и с какви действия да ограничи валутния риск. Вярно е че с чл.20, ал.1 от договора на кредитополучателите е предоставено правото да поискат от банката превалутиране на предоставеният им кредит в швейцарски франкове в български лева или евро. Но реализирането на това право е предпоставено от съгласието на банката и заплащане на комисионна, като превалутирането се осъществява по обявения курс „купува“ на банката (чл.20, ал.2 от договора). С оглед на това съдът, счита, че тази клауза не дава реална защита на кредитополучателите от валутния риск. Банката е нарушила принципа на добросъвестността, като вследствие приложението на клаузата по време на изпълнението на договора е довела до значителна неравнопоставеност между страните във вреда на потребителя.

Въз основа на гореизложените съображения, следва да се приеме за неравно правна и клаузата на чл.6, ал.2 от договора, която дава право на банката при липса на осигурени средства в швейцарски франкове по сметката, посочена в чл.2, ал.1 на падежа на съответната погасителна вноска и наличие на средства на кредитополучателя в лева или евро по сметките му в банката, погасяването на кредита да се извърши от тези средства след служебно превалутиране на тези средства в швейцарски франкове по курс „продава“ на банката за швейцарски франк към лева/евро. Тази клауза е неразривно свързана с чл.22, ал.1 от договора и поетия с него валутен риск и всички вреди произтичащи от промяната на курс „продава“ на банката на швейцарския франк към българския лев и евро, като последицата от това е повишаването на дължимите погасителни вноски.

В хода на процеса не бяха представени доказателства, че клаузите на чл.6, ал.2 и чл.22 от договора са индивидуално уговорени, поради което съдът приема, че те са неиндивидуално уговорени.

Предвид неравноправния характер на посочените клаузи на чл.6, ал.2 и чл. 22 от договора за кредит, същите са нищожни на основание чл.143, т.19 във вр. с чл.146, ал.1 от ЗЗП, не пораждат действие и необвързват ответника.

Относно чл.7, ал.2 и чл.23 от договора, съдът счита, че те са изразени по ясен и разбираем начин по смисъла на чл. 145, ал.2 от ЗЗП, поради което не следва да се преценяват като неравноправни.

Ответниците считат, че допълнителните споразумения не са проявили своето действие (т.е., че са нищожни) и не са довели до изменение на отношенията между страните, тъй като последните не са надлежно уведомени за извършените цесии по реда на чл.99, ал.3 от ЗЗД. Твърдението им предвид действащата законова регламентация на договора за цесия и събраните в хода на процеса доказателства е неоснователно. С цесията кредиторът прехвърля вземането си на трето лице. За да е налице сключен договор за цесия и вземането да премине върху третото лице – цесионер е достатъчно постигане на съгласие между него и

кредитора - цедент. Приемането на цесията от длъжника и неговото участие при сключването на договора не е необходимо и не е елемент от фактическия състав на сделката, пораждаща действие между страните по нея, а именно цедента и цесионера – чл.99, ал.1. Но за да породи действие по отношение на длъжника, договорът следва да му бъде съобщен от предишния кредитор – чл.99, ал.3 и ал.4 от ЗЗД. Съобщението не е елемент от фактическия състав необходим за наличие на валидно сключен договор за цесия. Установеното в чл.99, ал.3 и ал.4 от ЗЗД задължение на цедента има за цел да обвърже длъжника с договора за цесия и да го защити срещу ненадлежно изпълнение на неговото задължение. Уведомяването ще създаде достатъчна сигурност за длъжника за извършената замяна на стария му кредитор и гарантира точно изпълнение на задължението му, спрямо лице, легитимирано по смисъла на чл.75, ал.1 от ЗЗД. Именно с оглед целта, която следва да се постигне с разпоредбите на чл.99, ал.3 и ал.4 от ЗЗД не е било необходимо и законодателят не е установил с тях срок, в който цедента да изпълни задължението си за уведомяване на длъжника. Уведомяването на длъжника може да бъде извършено във всеки един момент след сключването на договора за цесия, включително и в хода на съдебното производство, доколкото в разпоредбите на чл.99, ал.3 и ал.4 от ЗЗД не са предвидили специални условия за начина и срока, в който следва да бъде осъществено. В този смисъл Решение № 123 от 24.06.2009 г. по т.д. №12/2009 г. на ВКС, ТК, II т.о. В случая с исковата молба ответниците са известени за извършените с договора от 27.03.2020г. прехвърляния на вземанията произтичащи от кредитния договор. Следователно договорът за цесия има действие по отношение на ответниците и ищецът се явява носител на вземанията по процесния договор за кредит. Що се касае до сключеният на 9.04.2008г. договор за цесия, предвид подписаните допълнителни споразумения между “Бългериън ритейл сървисиз” АД и ответниците, те очевидно са били уведомени не по-късно от датата, на която е подписано първото от тях.

Ответниците са направили възражение за нищожност на двете допълнителни споразумения към договора за потребителски кредит ,тъй като има преоформянето на кредитното задължение ,чрез прибавяне към размера на редовната главница на просрочени задължения за лихви ,върху които се начислява възнаградителна лихва и това представлява анатоцизъм по смисъла на чл.10 ал.3 от ЗЗД ,който е допустим само между търговци на осн.чл.294 ал.1 от ТЗ.В конкретния случай е налице противоречие със закона по отношение на съдържащите се в трите допълнителни споразумения клаузи, с които към главницата са прибавени просрочени плащания. Целта на споразуменията е била да се улеснят ответниците, поради затруднения с обслужването на кредита, като се въведе де облекчен ред за погасяване на съществуващите вземания на ищеца по договора. Възможността за сключването на подобни споразумения е била предвидена в чл.13 от Наредба № 9 на БНБ от 03.04.2008 г. за оценка и класификация на рисковите експозиции на банките и за установяване на специфични провизии за кредитен риск (обн., ДВ бр.38 от 11.04.2008 г., в сила от 11.04.2008 г., отм. бр.40 от 13.05.2014 г.), действала към момента на сключване на споразуменията. Но нито в тази нито в друга някоя от разпоредбите на наредбата е

предвидена възможността, при реструктуриране на експозицията на банката да се прибавят просрочени плащания към главницата на дълга.

С подписаните допълнителни споразумения е извършено увеличаване размера на главницата с просрочени плащания, включително и за лихви и така получения размер на главницата се олихвява. Олихвяването на изтекли лихви (анатоцизъм) е подчинено на специален правен режим, като съгл. чл.10, ал.3 от ЗЗД, същото става съобразно наредбите на БНБ, т.е. допустимо е само доколкото законът изрично го допуска и по ред и условия определени в нормативния акт. Уговарянето на лихва върху лихва е допустимо в отношенията между търговци – чл.294, ал.2 от ТЗ и в хипотезите на чл.143, ал.1, изр.2 от ЗЗД и чл.507 от ТЗ. В останалите случаи начисляването на лихва върху лихва е недопустимо съгласно действащото, както към момента на сключването на договора за кредит така и към този момент законодателство. Следователно уговорките, въз основа на които е осъществено олихвяването на изтекли лихви са нищожни поради противоречие със закона – чл.10, ал.3 от ЗЗД и не пораждат действие, предвид разпоредбата на чл.26, ал.4 от ЗЗД. Нищожни, поради противоречие със закона - чл.13, ал.1 и ал.2 от Наредба № 9 на БНБ от 03.04.2008 г. (отм.) са и уговорките, с които размера на неиздължената главница се увеличава не само с просрочените лихви, но и с други просрочени плащания. В чл.13, ал.1 от Наредбата е предвидено първоначалните условия на споразумението да се изменят, чрез даване на отстъпки от банката към длъжника, при влошаване финансовото състояние на последния, водещо до невъзможност да се изплати в срок пълния размер на дълга. Видно от ал.2 за да е налице реструктуриране на дълга, водещо до облекчаване положението на длъжника, банката следва да направи отстъпки, които реално да водят до намаляването му. В конкретния случай, независимо от намаляването на лихвата за определен период, посредством увеличаването на главницата с просрочени плащания за лихви и такси по същество длъжниците са поставени в по-тежки условия, което е в противоречие както с горепосочените разпоредби на Наредбата на БНБ, така и с целта посочена в допълнителните споразумения.

Допълнителните споразумения са имали за цел да избегнат един бъдещ спор по изпълнението на процесния кредитен договор, чрез направени от страните взаимни отстъпки. С оглед на това по своята същност подписаните между страните по съществуващото облигационно отношение, допълнителни споразумения представляват спогодба по чл.365 от ЗЗД. До подписването на споразуменията се е стигнало поради невъзможността на кредитополучателите да погасяват задължението си, поради изменения размер на погасителните вноски, вследствие едностранното повишаване от банката на лихвения процент и повишаване на курса на швейцарския франк спрямо лева. Тези затруднения, породили необходимостта от подписването на допълнителните споразумения се дължи на прилагането на залегналите в договора неравноправни клаузи, даващи възможност банката едностранно да променя БЛП и прехвърлящи изцяло валутния риск върху кредитополучателите. С подписването на допълнителните споразумения се цели задължението формирано въз основа на неравноправните клаузи по първоначалния договор

да се приеме от кредитополучателите и то да се счита за индивидуално уговорено. След като размерът на задължението е определен въз основа на нищожни договорни клаузи, независимо, че са приети от кредитополучателите, то допълнителните споразумения представляват спогодби по непозволен договор, които са нищожни съгласно чл.366 от ЗЗД. В този смисъл Решение № 146 от 01.11.2017 г. по т.д . № 2615/2016 г. на ВКС, I т.о.

Поради нищожността на допълнителните споразумения в отношенията между страните следва да се прилага първоначалния договор. Съгласно чл.146, ал.5 от ЗЗП наличието на неравноправни клаузи в договор, сключен с потребител, не води до неговата нищожност, ако договорът може да се прилага и без тези клаузи. Нищожността на чл.3, ал.5, чл.6, ал.2, чл.12, ал.1 и чл.22 от договора не засягат основния предмет на договора и същият може да се приложи и без тях. Налице е конкретно договорен размер на кредита, дължимите възнаградителна и наказателна лихва, такса за управление и курс „купува“ на швейцарския франк към лева в първоначалната редакция на договора и приложение № 1 към него, за които страните изрично са се съгласили при подписване на договора. Останалите клаузи по кредитния договор също не възпрепятстват неговото действие.

Ответниците са направили и възражение ,че договора за цесия от 9.04.2008г. бил нищожен на осн.чл.26 ал.2 пр.5 от ЗЗД като абсолютно симулативен , но същото не е доказано по делото , поради което съдът счита това възражение за неоснователно . Същото е и несъотносимо към правният спор предвид нищожността на подписаните с третото лице „Бългериън ритейл сървисиз” АД две допълнителни споразумения към договора за потребителски кредит.

Ответниците са направили и възражения за погасяване по давност на вземането на ищеца за главница и договорна лихва .

Според общото правило на чл. 110 от ЗЗД, всички вземания, за които законът не предвижда по-кратък срок се погасяват с изтичане на петгодишна давност. В чл. 111, б. "в" от ЗЗД е предвиден по-кратък давностен срок – три години за вземания за наем, лихви и други периодични плащания. Съгласно чл. 120 от ЗЗД, давността не се прилага служебно, от което следва, че за да бъде зачетена от съда следва ответникът по иска да се е позовал на изтекъл в негова полза конкретен давностен срок за претендираното вземане. Съгласно съдебната практика - решение № 261 от 12.07.2011 г. на ВКС по гр. д. № 795/2010 г., IV г. о., ГК, решение № 28 от 05.04.2012 г. на ВКС по гр. д. № 523/2011 г., III г. о., ГК/, уговорката връщането на сумата по договора за заем/кредит да стане на погасителни вноски на определени дати не превръща тези вноски в периодични плащания. Договореното връщане на главницата по заема на погасителни вноски представлява съгласие на кредитора да приеме изпълнение от страна на длъжника на части. Това обаче не трансформира този договор в такъв за периодични платежи, а представлява частични плащания по договора. При договора за заем/кредит е налице неделимо плащане и договореното връщане на заема на погасителни вноски не го превръща в такъв за периодични платежи, а представлява частични плащания по договора, поради което е приложим общият петгодишен давностен срок по чл. 110 ЗЗД, който започва да тече в случая от датата на обявяване на кредита за

предсрочно изискуем-3.05.2018г. и до датата на депозиране на исковата молба в съда давността по отношение на претендираните вземания по делото не е настъпила. От заключението на вещото лице по ССЕ по т.4 и по т.5 се установи, че ответниците за погасяване на задължението си по първоначалният договор са внесли сумата от 9184.51 шв.ф. и размера на задължението за главница по първоначалният договор след приспадане на извършеното погасяване е в размер на 71 165.18 шв.ф. а договорната лихва е в размер на 41 390.34 шв.ф. за периода от 17.03.2008г. до 16.02.2021г. Предсрочната изискуемост на кредита е настъпила на 3.05.2018г. и след тази дата съобразно даденото разрешение в т.2 от ТР№3/27.03.2019г. на ВКС по т.д.№3/2017г. на ОСГТК ответниците не дължат на ищеца възнаградителна лихва, поради което и ответниците не дължат на ищеца лихва за периода от 3.05.2018г. до претендираната по исковата молба дата 16.02.2021г., което е сумата от 8751.55шв.ф. изчислена на основание представеният от вещото лице по ССЕ погасителен план. Следователно ответниците дължат на ищеца заплащането на възнаградителна лихва по договора само за периода от 17.03.2008г. до 3.05.2018г., която съдът изчислява на основание представеният от вещото лице по ССЕ погасителен план в размер на 39721.48 шв.ф. От тази сума те са погасили 7082.69 шв.ф. съгласно т.5 от ССЕ и остава да дължат договорна лихва по договора в размер на 32 638.79 шв.ф.

Не са представени доказателства от ответниците, че са погасили задълженията си, чрез заплащане на дължимите суми.

Предвид гореизложеното ответниците дължат на ищеца по сключеният договор за потребителски кредит главница в размер на 71 165.18 шв.ф. възлизащи на 87 419.31лв. и договорна лихва в размер на 32 638.79 шв.ф. възлизащи на 40 093.49лв., за периода от 17.03.2008г. до 3.05.2018г.

Поради това и предявените от ищеца частични икове за заплащането на главница в размер на 65 000лв. и договорна лихва в размер на 15 000лв. са основателни и следва да се уважат.

С оглед изхода от спора на ищеца следва да се присъдят направените по делото разноски по представеният списък в размер на 3 200лв. за държавна такса и 200лв. депозит за възнаграждение по ССЕ общо сумата от 3 400лв., като на ищеца се присъжда еднократно сумата от 200лв. за ССЕ, тъй като по сметка на ШОС е внесена такава само веднъж с платежното нареждане от 13.02.2023г.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА С. К. Д./Д./ с ЕГН ***** от гр.Ш... и И. Л. Д. с ЕГН ***** от гр.Б... да заплатят солидарно на „КОЛЕКТ БГ“ / с предходно наименование „С.Г.Г./ ЕИК със седалище и адрес на управление гр. С.... представлявано от изпълнителният

директор Ю.Б.Ц. сумата от 65 000лв. главница и 15 000лв. договорна лихва , общо сумата от 80 000лв., дължима по договор за потребителски кредит № HL 34948 от 17.03.2008г. сключен между „Юробанк България „АД / предишно наименование „Юробанк и еф джи България”АД/ и С. К. Д. /Д./ и И. Л. Д. като съдлъжници, представляваща част от цялото задължение в размер на 267 318.00 лева от които 140 398,26лв. главница, 117 920,98лв. лихви за периода от 17.03.2008г до 27.03.2020г. , 2 459,12лв. разноси, законна лихва върху главницата от 27.03.2020г до 1.04.2022г в размер на 78 лв., ведно със законната лихва върху сумата от 80 000лв. , считано от 8.04.2022г. до окончателното ѝ заплащане, както и сумата от 3 400лв.,представляваща направените по делото разноси.

Решението може да се обжалва пред Апелативен съд - Варна в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Шумен: _____